

X JORNADA 0-6

Vet aquí una jornada

GIRONA

CENTRE
CULTURAL
LA MERCÈ

10 MAIG
11 2019

PROGRAMA

DIVENDRES 10 DE MAIG

De 17:30 h a 18:00 h: Acreditacions

De 18:00 h a 18:15 h: Pul·luleant, pul·lumirant, pul·lullegint. Experimentant amb el llibre formiguer

De 18:15 h a 18:30 h: Presentació institucional de la jornada

De 18:30 h a 20:00 h: Conversa “Més que contes”

- Glòria Matas. Bibliotecària de la B. Antònia Adroher de Girona
- Lia Bertran. Mestra, il·lustradora i autora de contes infantils
- Patric de San Pedro. Editor de Takatuka
- Mariona Masgrau. Professora de la Facultat d'Educació i Psicologia de la UdG
- Margarida Falgàs (dinamitzadora). Mestra i Pedagoga

DISSABTE 11 DE MAIG

De 9:30 h a 11:00 h: Tallers

- Ambients lectors. MRat Rebollo
- Contes sobre la pell. Neus Morera i Lurdes Masó
- Laboratoris d'inspiració. Eva Peral, Neus Santiago i Ivet Farrés
- Contes amb minims. Montse Núñez, Pilar Saus i Virtu Roperó
- Entrar als llibres. Mariona Masgrau
- Contem contes a l'escola bressol. Magda Salart, Gerard Guerris i Montse Cros
- Què és un àlbum? En què ens hem de fixar a l'hora d'anar a escollir un?
Irene Tortós

De 11:00 h a 11:30 h: Esmorzar

De 11:30 h a 13:00 h: Conferència “Literatures d'infant”, a càrrec de Roser Ros i Vilanova. Pedagoga, narradora i escriptora. Presidenta de Tantàgora i professora de la Universitat Ramon Llull.

De 13:00 a 13:30h: Cloenda

CONVERSA

“MÉS QUE CONTES”

Glòria Matas, Patric de San Pedro, Lia Bertran, Mariona Masgrau i Margarida Falgàs

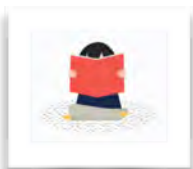
Els temes de conversa:

oralitat
imatge-text
temàtiques
valor literari i lingüístic

Idees rellevants:

- Els contes expliquen coses, a través de les paraules i també a través de les imatges.
- No hi ha temes per a infants o adults. La diferència està en com es tracten.
- Cal explicar llibres intel·ligents.
- És convenient que l'infant accedeixi a contes amb varietat d'il·lustracions i d'imatges.
- Cal donar-li molta importància a l'oralitat, a la força que té en la narració d'un conte.
- La imatge no ha d'anul·lar el text escrit.
- Un text literari ha de ser musical, ha de sonar bé.
- Els contes han d'estar ben elaborats, ben teixits, han de ser rics en figures literàries i símbols.
- Els textos han de incloure repeticions, exageracions.
- Els contes han de ser fascinants, compromesos, emocionants i han d'explicar bones històries.
- És important fer una bona selecció de contes.
- Els llibres necessiten temps.

CONFERÈNCIA

LITERATURES D'INFANT

Roser Ros i Vilanova

Imatge 1: un infant assegut en un cotxet dalt d'un autobús mirant tot sol un vídeo o el que sigui que li proposa la pantalla del mòbil. Sovint es dona el cas que l'adult que l'acompanya està ocupat també consultant els darrers missatges que li arriben atropelladament. Auto-entreteniment.

Imatge 2: un infant assegut a la trona davant d'una taula (la de casa, la d'un restaurant, etc.), mirant embadalit una pantalla mentre les persones adultes que l'envolten que potser li donen el menjar (si no se l'administra l'infant tot sol) li adreça cap paraula, a tot estirar conversen entre ells. Auto-entreteniment.

Imatge 3: l'infant ha crescut i té a l'abast una tauleta amb una pila d'apps i també una indret amb llibres (ambdós suports els coneix per cor). Durant les diferents hores del dia ha anat alternant un suport i un altre. Però, a l'hora d'anar a dormir, escull amb cura el llibre (en paper, de ben segur!) que voldrà que l'adult li expliqui mentre plegats esperen l'arribada de la son. Complicitat entre el tàndem infant adult.

Aquestes tres imatges (i tantes altres), formen part d'escenes vistes i viscudes per molts de nosaltres, i ens evoquen infants mirant/llegint les imatges damunt d'un suport. Tenen a veure amb la literatura? A les dues primeres situacions ningú es preocupa per saber què és el que apareix a la pantalla. A la tercera situació, l'infant ja més gran i amb més experiència (també literària) sap que triant el suport del llibre es garanteix l'escalf de l'adult ja que el so i la paraula que animaran el llibre procedeix d'una font coneguda i, per tant, li aporta seguretat. I per deixar-se anar a mans del son, en moltes ocasions en cal una bona dosi.

Quan parlem de literatures d'infant, sigui quin sigui el seu suport, l'adult té un lloc preeminent a l'hora de suscitar l'interès envers el fet narratiu. Ja ho sabem, la literatura arriba en diferents suports i és bo que així sigui. L'important és com provocar el conreu del fet literari, damunt i al voltant del qual ha de recaure tot el nostre esforç com a adults responsables del creixement harmònic de l'infant.

D'entre totes les moltes oportunitats de què disposa l'infant per accedir a la literatura, considero un privilegi del tot imprescindible que pugui fer els seus primers passos per aquest terreny en companyia d'adults que l'acompanyin amb el bressoleig dels mots, el que jo anomeno literatures d'infant. De fet, aquest és el camí que molts infants han tingut la

sort de recórrer. Treballem perquè segueixi ocorrent de la mateixa manera i, si cal, basquegem-nos per millorar-la.

Què entenc per literatures d'infant?

Les literatures d'infant són per a mi totes aquelles peces verbals pertanyents als diferents gèneres literaris (poesia, teatre, contística) que els adults adrecem als menuts que tenim a la vora amb ganes de relacionar-nos-hi amb una certa proximitat i que transmeses repetidament acaben tenint un ritme i una cadència molt personal que tant sol agradar a les orelles que les escolten, fins al punt d'enamorar-les!

Aquestes peces es deixen regalar (perquè són un veritable regal) sense més intervenció que la veu de qui la diu, el cos que li fa de caixa de ressonància, el qual, segons les circumstàncies, pot arribar a convertir-se en objecte (només cal recordar el joc de "aquest és el pare, etc. que reposa damunt dels dits mentre se'n va cantarellejar la lletra). També disposem de suports com el llibre i la pantalla, el titella o altres petits objectes (guants, mocadors, peluixos) tots ells objectes al voltant dels quals es transmet literatura. Moltes de les literatures d'infant deuen el seu origen a la oralitat, per bé que no pas totes. Ara bé, vingui d'on vingui, tingui l'origen que tingui, podem organitzar el nombrós material que adrecem als menuts amb la mateixa nomenclatura que M. L. Ténèze¹ fa servir pel repertori de tradició oral adreçat als infants: petita literatura fixa, petita literatura mòbil.

Formen part del primer grup la poesia, el joc amb fórmula, el refrany, la dita, la cançó, el joc dansat, l'endevinalla, etc. i deu el seu nom al fet que els textos que en formen part no accepten gaire variacions, car la capsa rítmica que els conté i els conforma s'encarrega de que se'n mantingui l'estructura, el ritme, la sonoritat. En la seva transmissió hi juga una paper important la cantarella que hi posa qui el transmet.

Formen part del segon grup tota mena de contes, a l'interior dels quals, nogensmenys, no és improbable trobar-hi fórmules, cançonetes o altres petites peces que es mantenen força inalterables en el temps i l'espai de la narració. Les paraules que s'usen per explicar un conte creixen i es multipliquen. s'esquitllen o es perden seguint la inspiració del qui explica o les exigències del qui escolta.

Tot això que acabo de deixar per escrit ho he après al llarg dels anys, practicant, estudiant, creant. He comès, certament, alguns errors, però també encerts, tot plegat, fruit de la reflexió, l'estudi i les ganes de posar-ho en pràctica, experimentant i innovant tant en formats com en continguts.

Quan la literatura s'explica i s'escolta

Sense menysprear la importància del rol que juguen els iguals entre ells, els adults som uns magnífics introductors literaris de tota mena d'infants, fem feina de mediadors literaris. Moguts per unes irrefrenables ganes de comunicar-nos i molt sovint donant resposta a la

¹ TÉNÈZE, M.L.: "Introduction à l'étude de la littérature orale: le conte" a: *Annales* (1969), 1104-1118.

crida dels menuts, els adults ens afanyem a explicar-los contes o a llegir-los llibres o a interpretar-los-els. La situació dona peu a escoltar, mirar, llegir, compartir, explicar, inventar i també a dialogar. Tot plegat, són maneres diverses de compartir literatures, amb la satisfacció afegida que obrant així -segons certifiquen els estudis una i altra vegada ajudem a millorar l'apetència lectora de nois i noies, tot i que no és garantit al 100%. El que sí és cert és que d'aquesta manera es reforcen llaços afectius irreversibles entre infants, adults i peces de la literatura (amb suport o sense) i, al mateix temps, es fan properes les aventures de personatges (de ficció o no) que passen a engrossir l'imaginari de qui escolta o llegeix a més de millorar sensiblement la parla de tots.

És ben cert que, actualment, entre els explicadors de contes actuals (els joves pares i mares de família però també mestres o bibliotecaris) hi ha sovint la temença que si no se segueix la versió "original" d'un determinat conte "popular" (sobretot quan es fa de viva veu) no s'està "complint" amb la tradició; aquest dubte és fill de la creença que existeix un "model" predeterminat al qual cal sotmetre's, cosa que és ben lluny de la realitat. Tanmateix, mentre el narrador (o mediador literari) va construint la seva versió, explicant-se amb les seves paraules, triant un camí o un altre segons el seu disseny, però també els gustos de qui l'escolta, es fa intèrpret d'un fet, una història en la mesura que, de l'escenari que exposa, no n'existeix un model definitivament fixat malgrat que els llibres ens puguin fer creure el contrari.

I és que la llengua és un canal de comunicació verbal i simbòlic per on transiten les històries i és fet de parla ben sonant que transita per la veu i el cos i ambdós fan que el repertori que tot adult ha de posseir empleni les orelles dels nens i nenes que ajudem a créixer, fent que estimin la llengua, se la facin seva i descobreixin les seves immenses possibilitats.

Però això val tant per les literatures d'infant com per totes les altres literatures que es diuen i s'expliquen.

Tallers

DISSABTE 11 DE MAIG 2019 - de 9:30 h a 11:00 h

Ambients lector

MRAT REBOLLO, GLÒRIA MATAS

Obrim les portes a la imaginació. Convertim les nostres mans en animals grans o petits, en pluja, vent o neu, en pintors, cuiners o jardiniers....disfressem-les amb el moviment per narrar als infants històries i/o contes breus a través de la pell.

Contes sobre la pell

NEUS MORERA, LURDES MASÓ

Laboratoris d'inspiració

EVA PERAL, NEUS SANTIAGO, IVET FARRÉS

Què és un laboratori d'inspiració? És un espai ambientat, dotat amb material divers que provoca la curiositat, estimula l'interès per la lectura, l'experimentació i la descoberta. Aquest espai és canviant segons els interessos dels infants i és un recurs que els proporciona autonomia. Un laboratori crea interacció entre el trinomi llibre-infant-tema d'interès, en certa manera es tracta de material facilitador de coneixement o de ficció per a l'adult acompanyant.

Els mini mons - la combinació de material de les peces soltes i petits personatges- conviden a grans i petits a jugar i a crear escenaris fantàstics que poden incloure el joc simbòlic, d'experimentació, de construcció, ... posant en joc les pròpies habilitats i la recerca de diferents maneres de fer, d'actuar i de sentir.

Contes amb minimons

MONTSE NÚÑEZ, PILAR SAUS I VIRTU ROPERO

Entrar als llibres

MARIONA MASGRAU

En aquest taller reflexionarem sobre tot el que ha de descobrir un infant sobre la lectura abans de començar a llegir i sobre com podem acompanyar el camí que ha de despertar la seva curiositat per aquelles formigues petites i criptiques que sovint contenen els llibres: les lletres! Propiciarem aquesta reflexió a través de jocs que ens situaran a la pell dels infants i redescobrirem la complexitat de l'objecte llibre.

Apropar els contes a les primeres edats hauria de ser una invitació pels sentits i les emocions.

Quan obrim les pàgines d'un conte hi ha una història que vol ser explicada. Qui no recorda un relat d'infantesa que l'hagi fet riure, plorar, sentir por...?

Aquest taller vol ser una reflexió sobre quins contes s'haurien d'explicar a la primera infància. Quan? Com? De quina manera?

Contem contes a l'escola bressol

MAGDA SALART, GERARD GUERRIS,
MONTSE CROS, MARIA ANGELATS

Triem un conte? Com i de quina manera?

IRENE TORTÓS

X JORNADA 0-6

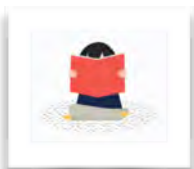
Vet aquí una jornada

La bellesa i la sorpresa són bones companyes a l'hora de presentar llibres als infants. L'emoció obre i predispone a la descoberta.

Explorarem algunes possibilitats sobre la recreació d'ambients per acompanyar la narració oral o per dissenyar petites exposicions a partir dels contes.

Què és un àlbum? En què ens hem de fixar a l'hora d'anar a escollir-ne un?

A través de diferents àlbums/contes ens endinsarem a través de diferents il·lustracions que comunicaran en les percepcions i necessitats de cadascun. Treballarem en grups per tal de poder compartir diversos punts de vista i raonaments que s'exposaran entre tots els participants.

AMBIENTS LECTORS

Glòria Matas i Montserrat Rebollo

La bellesa i la sorpresa són bones companyes a l'hora de presentar llibres als infants. L'emoció obre i predisposa a la descoberta. Explorarem algunes possibilitats sobre la recreació d'ambients per acompanyar la narració oral o per dissenyar petites exposicions a partir dels contes.

1.CAPELLA DEL CONTE TEATRALITZAT

El test buit. Demi. Editorial Juventud, 2010

2.CAPELLA DE LES EXPOSICIONS VIVENCIALS

La ola. Suzy Lee. Bárbara Fiore Editora, 2010

3.CAPELLA DE LA DINÀMICA DELS SENTITS

Petit museu. Alain Lesaux. Corimbo, 2004

CAPELLA DE LES EXPOSICIONS VIVENCIALS

Entre els anys 2014 i el 2017 es van dur a terme a la biblioteca Just M. Casero quatre exposicions vivencials amb l'objectiu de provocar una experiència estètica i literària als visitants. Treure l'univers d'un llibre, recrear-lo en l'espai i convertir-lo en una aventura per copsar a través dels sentits i de l'emoció. La primera exposició va estar dedicada a La ola, la segona a Alícia al país de les meravelles, la tercera al Zoo d'en Pitus i la quarta als contes de nit.

Enllaç al vídeo projectat a l'exposició d'Alícia:
<https://www.youtube.com/watch?v=VqzSKFgPK1A>

CAPELLA DE LA DINÀMICA DELS SENTITS

La dinàmica dels sentits, a partir de les imatges de fragments d'obres d'art, és creació de Kathrin Büchmann, directora de programes de LesArt, el Centre de Literatura Infantil de Berlín amb qui la Glòria i jo vam compartir Jornades de laboratoris de lectura l'any 2013
<http://wp.granollers.cat/lablletresimatges/jornadeslabs/>

LA PREGUNTA DEL TALLER:
com podem ajudar als infants a connectar el seu propi univers amb l'univers dels contes?

-Donant, proporcionant i creant espais i ambients de conte: màgics, imaginaris, amb molt de temps, preguntes, respostes, ... ACOMPANYANT-LOS.

-Amb la connexió amb les vivències mitjançant els sentits, a través dels petits ambients, objectes, que ens ajudin a crear el clima i l'emoció.

-Provocant! Tenint cura de l'ambient, amb materials rics, propostes ben pensades, amb creativitat.

-Amb emoció, màgia i experiències viscudes.

-Creant un clima agradable, càlid, distès, on els infants i l'adult avancin plegats de la mà.

-Partint dels interessos i de les experiències i coneixements dels infants i deixant espai per debatre i reflexionar.

-Els podem connectar gràcies a la imaginació, la creativitat, els somnis i la màgia de les paraules, les imatges i els sons.

-Creant un ambient de curiositat amb elements que els despertin interès per entrar al món màgic dels contes.

-Ecoltant-los, acollint-los, donant importància a les seves explicacions.

-Respectant la interpretació que faci cada infant d'un univers d'un conte, segons el seu propi univers.

CONTES SOBRE LA PELL

Neus Morera i Lourdes Masó

Obrim les portes a la imaginació. Convertim les nostres mans en animals grans o petits, en pluja, vent o neu, en pintors, cuiners o jardiniers....disfressem-les amb el moviment per narrar als infants històries i/o contes breus a través de la pell.

1. Massatge per parelles

Escollim entre el material exposat un material. Ens posem per parelles i indiquem a la nostra parella quina part del cos volem que ens facin el massatge. En silenci, només amb el so d'una música ens anem fent un massatge. Una vegada hem acabat parlem de com ens hem sentit. Agafem el fil de la Glòria que ens parlava de la vivenciació emocional per parlar de que quan narrem un conte sobre la pell d'un infant estàs creant un vincle.

Les experiències des del contacte cal viure-les sempre des del respecte, el treball cos-oral ens permet entrar en el món imaginari.

Elena Andrés (0-3a) va començar a promoure els contes sobre la pell. Seguint l'estructura: Tacte sobre la pell, explicació del conte, ensenyar les imatges.

Quan comencem a treballar el massatge resulta menys agressiu i és més respectuós començar per les extremitats més lluny del cor. Començar per exemple pels peus, les

mans...Cal tenir sempre molt respecte pel company. Demanar sempre permís abans de tocar el cos de l'altre. Utilitzar objectes també ajuda.

2. Aprenen diferents tipus de massatge

Ens posem en forma de tren i unes a les altres es disposem a treballar diferents formes de tactes.

Frec: Passem la mà per l'esquena de dalt a baix o d'un costat a l'altra, suaument. Pot representar: pentinar, rajos del sol, moixaines d'una fada, si ho fem amb tot el palmell pot semblar la tramuntana, una llepada d'un gegant, em netejo el fang de els mans...

Amassaments: Tou amb els dits: font amb aigua sortint, amassar plastilina...amb tot el palmell de la mà: fem una massa de pizza...

Percussions: Amb un dit: passes del follet, amb tots els dits està plovent, petjades d'elefant, apretar els botons d'una màquina enregistradora, escriure a l'ordinador, tocar el piano...

Vibracions: amb tot el palmell fem vibrar l'esquena. Pot semblar una màquina en marxa, la rentadora centrifugant..

Pentinat: passem la mà i els dits suaument per l'esquena. Per acomiadar-nos...

3. Capsa de contes

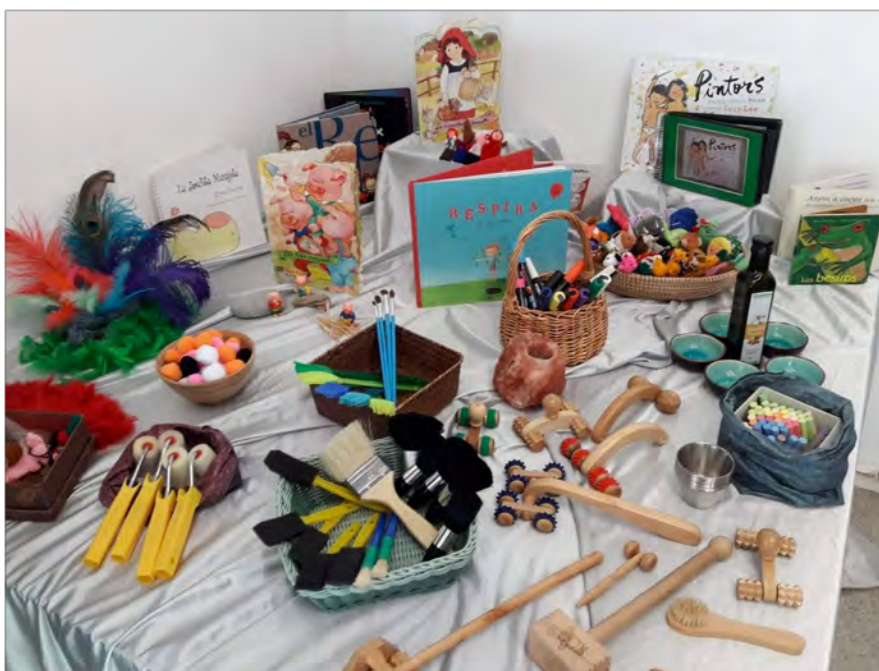
La mestra fa el modelatge davant els infants. Poden ser contes creats pel propi mestre o editats.

- El cuiner piruleta ensucrada: Un cuiner que vol fer un pastís, a sobre l'esquena anem fent les accions: posant els ingredients, amassant, forn d'aire calent, bufem espelmes i ens el mengem.
- Contes tradicionals: Els tres porquets, tenim a l'abast palla, fusta, rajol o pedra. Notem el tacte de la pell les sensacions que ens produeix aquest material mentre anem explicant el conte.
- Conte dels pintors: Conte d'uns infants que no es volen anar a dutxar perquè diuen a la mare que ja van nets. Mica en mica amb guixos de pissarra ens anem pintant diferents parts del cos segons va explicant el conte, per acabar ben bruts i preparats per anar a la dutxa.
- Històries inventades: anem d'excursió al zoo, a una muntanya...

4. Ens inventem històries

Ens posem en grups de 4 pensem una petita història que pot ser inventada o a partir dels contes exposats a la sala i ho representem sobre la pell.

Per fer el conte podem agafar els diferents objectes que hi ha exposats. Una vegada cada grup ha disposat d'un temps per preparar els seu conte, fem una posada en comú. Dos grups ens expliquen la seva proposta.

5. Conte col·lectiu

Ens posem en rotllana ben juntetes i donant-nos l'esquena i una inicia un conte fent massatges a la persona que té el davant i entre totes ens inventem una petita història compartida.

LA PREGUNTA DEL TALLER:
què creus que aporta en els infants la vivència del conte sobre la pell?

- Confiança
- Serenor
- Diferents sensacions i emocions
- Imaginació
- Vincle
- Sensibilitat
- Descobrir el donar i rebre, el plaer, la proximitat
- Dolçor
- Màgia
- Relacions interpersonals amb el cor
- Contacte

LABORATORIS D'INSPIRACIÓ

Eva Peral, Neus Santiago i Ivet Farrés

Què és un laboratori d'inspiració? És un espai ambientat, dotat amb material divers que provoca la curiositat, estimula l'interès per la lectura, l'experimentació i la descoberta. Aquest espai és canviant segons els interessos dels infants i és un recurs que els proporciona autonomia. Un laboratori crea interacció entre el trinomi llibre-infant-tema d'interès, en certa manera es tracta de material facilitador de coneixement o de ficció per a l'adult acompanyant.

1. Explicació dels LABORATORIS D'INSPIRACIÓ que es porta a la pràctica a l'escola del Frigolet de Porqueres des de fa dos cursos.

Un espai d'inspiració és un espai que busca la PROVOCACIÓ per activar i despertar la curiositat, l'interès i l'aprenentatge tenint en compte les intel·ligències múltiples.

Un laboratori d'inspiració pot estar muntat en qualsevol espai de l'escola (biblioteca, aula, passadís, entrada...). Important que el material seleccionat cridi l'atenció dels infants.

En base a un supòsit (pregunta) es genera moviment. Es fa una pregunta que pot sorgir dels nens/nenes o bé de l'adult i tot seguit es va creant el laboratori entre tots els membres que hi vulguin participar.

A les aules del Frigolet hi ha un espai on hi diu "laboratori d'inspiració" i és en aquest espai on entre tots hi van afegint material. Hi ha dies que està buit i mica en mica es va omplint de llibres de recerca, contes, objectes, experiments..

2. Es passa el vídeo de la BIBLIOREVOLUCIÓ, premi guanyador de l'escola.

Projecte Bibliorevolució escola Frigolet

L'excusa del projecte va ser: cercar una font on els nens i les nenes de l'escola poguessin treure informació d'allò que volguessin aprendre. L'escola no té llibres de text.

Desenvolupament del taller

Material: vuit caixes situades en el centre de l'aula. Aquestes contenen diferents llibres d'informació, contes i materials per poder muntar un laboratori en un espai de l'aula.

El material de les caixes està organitzat en diferents temàtiques, que en aquest cas està relacionat per poder investigar sobre els "DRACS".

Disseny espai , Música i poesia, Llibres d'experiments, Àlbums il·lustrats, Llibres de ficció, Jocs, Arts i experts i Objectes.

Comença el taller amb l'explicació del conte "LA CAÇA DEL PETÓ" (surten el personatge d'un drac) A partir del conte es fa un SUPÒSIT : ON VIUEN ELS DRACS?

Part pràctica in situ: Muntar laboratori entre els/les participants que generi amb aquest material: curiositat, indagació, interès, exploració, imaginació i desafiament sobre el món dels DRACS.

LA PREGUNTA DEL TALLER:

creieu que us pot ser útil a la vostra escola? què explicaràs al teu equip? què t'emportes?

La majoria han trobat que era una idea molt engrescadora i que potser a la llar d'infants hi posarien molt més material sensorial. Un laboratori està molt obert a muntar-lo com es vulgui (flexible), també pot ser que un dia arribin els infants i es trobin un laboratori muntat a punt d'investigar i descobrir-hi moltes coses.

-Tota l'escola és una biblioteca on trobem espais vius que provoquen experiències i aprenentatges.

-El Laboratori d'inspiració és una eina molt oberta i motivadora que estimula els infants cap a l'exploració i els coneixements.

-Proposaré a les meves companyes incorporar un laboratori d'informació de temàtica transversal amb materials sensorials, construccions, joc simbòlic...

-Espais de creativació, cooperació, motivació, coneixement ...

-Es tracta d'un projecte molt ric i interessant perquè involucra tota l'escola en el mateix tema. Això fa que tothom que vulgui en pot ser partícep i l'aprenentatge és més vivencial i de qualitat.

-Acompanya a fer recerca, motiva l'aprenentatge i provoca entusiasme per experimentar.

CONTES AMB MINIMONS

Montse Núñez, Pilar Saus i Virtu Roperó

Els mini mons (la combinació de material de les peces soltes i petits personatges) conviden a grans i petits a jugar i a crear escenaris fantàstics que pot incloure el joc simbòlic, d'experimentació, de construcció, ... tot posant en joc les pròpies habilitats i la recerca de diferents maneres de fer, d'actuar i de sentir.

En començar el taller les participants es van trobar la sala amb diferents materials exposats al voltant de l'espai. A un costat, unes taules plenes de material inespecífic (trossos de soca, de canyes, pinyes, feltres, taps, pedres, cintes, plomes, etc.) i contenidors com paneres i paelles. A l'altre costat, les taules tenien nins de fusta, clicks, titelles de dit, animals, petits cotxes de fusta, etc. En una zona de la taula hi havia material per dibuixar, retallar i enganxar.

També hi havien exposats llibres de contes, alguns dels quals tenien elements representatius al costat a manera de mini mons.

Es va convidar a tothom a agafar lliurement els materials que volguessin i crear un mini món. Les participants van anar muntant a terra les seves creacions. Va ser una estona de molt moviment però, alhora, de molta concentració.

Seguidament la Montse Núñez, Pilar Saus i Virtu Roperó van explicar el contingut teòric de la formació que van fer amb la Jenny Silvente "El joc amb mini mons".

Es va poder seguir amb el suport dels esquemes que havien penjat a la paret amb diversos cartells:

Es va poder seguir amb el suport dels esquemes que havien penjat a la paret amb diversos cartells sobre el joc, el joc lliure, els tipus de joc, la creativitat.

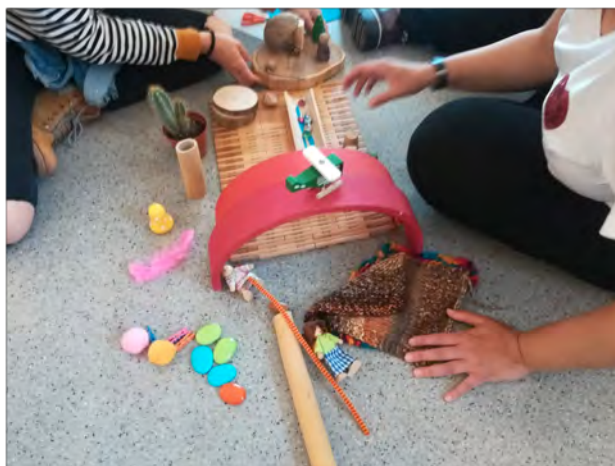
També sobre les fonts d'inspiració dels mini mons:

- El joc amb les peces soltes (Simon Nicholson)
- La teràpia de la sorra (Dora Kalff, Carl Gustav Jung)
- Els "small worlds" (versió anglesa)

Enumerant els materials del joc amb mini mons:

- Elements naturals
- Elements de cuina
- Teixits i llanes
- De fusta
- Metall
- De construcció
- Recipients
- Material reciclat
- Miscel·lània
- Suports
- Personatges
- Vehicles
- Edificis - construccions
- Material per a la representació gràfica

Fent un repàs dels avantatges del joc amb mini mons, i de com els/les mestres podran extreure una observació acurada del joc dels infants.

- Definint l'organització de l'espai del joc amb mini mons.
- Relacionant-lo amb les intel·ligències múltiples.
- Parant atenció a l'observació de joc i el paper de l'adult.
- Enumerant els beneficis del joc amb mini mons.

Concloent, finalment, tal com diu la Jenny Silvente (www.verpensarsentir.es): “Els mini mons i les peces soltes conviden a petits i grans a jugar i crear. Escenaris fantàstics on posar en joc les pròpies habilitats i trobar diferents maneres de fer, d'actuar i de sentir. Configuren espais i temps de concentració, atenció i endinsament en el món interior tan vàlid per infants com per adults.”

LA PREGUNTA DEL TALLER:

què creus que poden aportar els mini mons als contes? i a la teva escola?

- Amb els mini mons sorgeixen grans aventures, grans diàlegs, gran imaginació, gran creativitat.
- Una altra mirada cap el conte: una pròpia interpretació, una modificació de la història, una reescriptura.
- Un recurs estimulants tant pels infants com per les educadores, connecta amb la creativitat, la imaginació, la fantasia i el joc.
- Un nou recurs per explicar contes. Quelcom més material que ajuda a crear un concepte real per infants que no el tenen.
- Entrar en un món imaginari que un mateix pot construir a la seva mida i que pot captar l'atenció d'infants i adults.
- Poden aportar vida i personalitat fent que els infants se sentin el conte seu.
- Els minimons no és només per a nens i nenes de infantil. És un recurs tan gran que pot implicar a tota l'escola en diferents nivells.
- Poden aportar diferents versions dels contes, la possibilitat de canviar la història sempre que es vulgui, amb llibertat i imaginació. Una visió del joc i de la manera d'acompanyar-lo.
- Idees per crear algun nou espai a la biblioteca.
- Aporten ambients atractius que conviden al joc, la creativitat i la imaginació.

ENTRAR ALS LLIBRES

Mariona Masgrau

En aquest taller vam reflexionar sobre tot el que ha de descobrir un infant sobre la lectura abans de començar a llegir i sobre com podem acompanyar el camí que ha de despertar la seva curiositat per aquelles formigues petites i críptiques que sovint contenen els llibres: les lletres! Vam propiciar aquesta reflexió a través de jocs que ens situaven a la pell dels infants i vam redescobrir la complexitat de l'objecte llibre.

També vam aprofitar per mirar bons llibres i fer-nos recomanacions literàries per als més menuts i per ordenar-los dels més senzills als més difícils.

Aquestes són les lectures recomanades:

LLIBRES FORMIGUER

Barbara McClintock. Elsa y Max de paseo por París. Barcelona: RBA, 2007

Marianne Dubuc. La ruta del carter Ratolí. Barcelona: Joventut

Germano Zullo i Albertine. La playa. Barcelona: Anaya, 2009

Thierry Laval i Yann Couvin. Diques on és. La casa encantada. Barcelona: Cruïlla

Doro Göbel i Peter Knorr. ¿Qué están haciendo?. Madrid: Lóguez, 2013.

Cristina Losantos. El circ. Barcelona: La Galera

CONTES CÍCLICS

Marianne Dubuc. Davant de casa meva. Barcelona: Joventut
David McKee. El nou amic de l'Elmer. Barcelona: Beascoa
Guido van Genechten. El peix peixet. Barcelona: Símbol
Susanne StraBer. El pastís és tan amunt. Barcelona: Joventut
Rafael Ordóñez. Marc Taeger. L'elefant golafre. Barcelona: Kalandraka, 2017

LLIBRES AMB "MOTORET" PER ATRAURE L'ATENCIÓ DELS NENS

Soledad Bravi. El llibre dels sorolls. Barcelona: Corimbo
El llop i les set cabretes. Susaeta
El bany del petit Cocó. Combel
El meu primer llibre de sons. Els ocells. Estrella Polar
Ens amaguem? Estrella Polar
Sabine Cuno i Katja Senner. Mach auf mach zu!. Ravensburger

LLIBRES D'IMATGE EXEMPTA

Linne Bie. El petit Edu està brut. Juventud
Nick Butterworth. Quan anem a comprar. Barcelona: Joventut
Yolanda Reyes i Aitana Carrasco. Ernestina la gallina. Oceano
Aprèn amb l'osset. Elfos
Helen Oxenbury. Deu ditets

PRIMERS ARGUMENTS

Janosch. Carta per al Tigre. Kalandraka
Iván Solbes, José María Mayorga. Mola tenir cinco años. Ilarión
Gustavo Roldán. L'eriçó. Thule
Ole Könnecke. El gran combat

LA PREGUNTA DEL TALLER:
què aprenem sobre la lectura abans de llegir?

- A compartir
- Els primers arguments
- Que la imatge i el text no sempre es corresponen
- A construir la història a través de les imatges
- A escoltar, a olorar, a mirar, a tocar
- A descobrir: contes cíclics, contes tranquils, contes formiguers.

CONTEM CONTES A L'ESCOLA BRESSOL

Magda Salart, Gerard Guerris i Montse Cros

Apropar els contes a les primeres edats hauria de ser una invitació pels sentits i les emocions.

Quan obrim les pàgines d'un conte hi ha una història que vol ser explicada. Qui no recorda un relat d'infantesa que l' hagi fet riure, plorar, sentir por...?

Aquest taller vol ser una reflexió sobre quins contes s' haurien d'explicar a la primera infància. Quan? Com? De quina manera?

La gent conforma entra va a buscar directament un lloc per seure en la rotllana dels coixins de la sala. Nosaltres havíem fet la hipòtesis que mentre anessin entrant es passejarien pels diferents micro espais de l'itinerari de contes.

Comença el taller amb la presentació del conte *26Neda que neda* de Leo Lionni a càrrec d'en Gerard i la Magda, amb la utilització de diferents tècniques: titelles fetes a mà, el propi cos, la veu, música en determinats moments del conte, un trenca closques imantat...

Iniciem la segona part amb una breu explicació: comentem als participants que no es un taller on donarem estratègies per explicar contes o consells, o quins són els millors contes i com s'han d'explicar, sinó que es un grup de participació i intercanvi per poder compartir i reflexionar sobre com ho fem i perquè ho fem?

Els contes formen part de la nostra vida, del nostre bagatge cultural i tenen una gran importància dintre del desenvolupament integral dels infants. Els contes tenen principalment una funció lúdica, de diversió i joc, el plaer d'escoltar, de viatjar instantàniament a un altre món imaginari, somiar..

No hi ha edat per començar: des de que naixem, a la falda, els podem explicar contes i cantar cançons..

Seguidament propiciem el debat amb tres eixos:

1.Com apropem el conte a les primeres edats? Com els iniciem en aquest món per arribar a estimar els contes?

- Perquè expliquem contes (contes orals, il·lustrats, part emocional, vincle...)
- Com els presentem (entonació, gest, expressió corporal, silencis...anomenem l' autor, el títol...
- Tipus de contes(del quotidià, inventats, continuïtat, quins, quants, endevinalles...
- Involucrem a les famílies en l' elecció de contes i/o en els contes que oferim a l' escola (biblioteca...)

2. Quin paper li donem a l' infant en aquesta dinàmica?

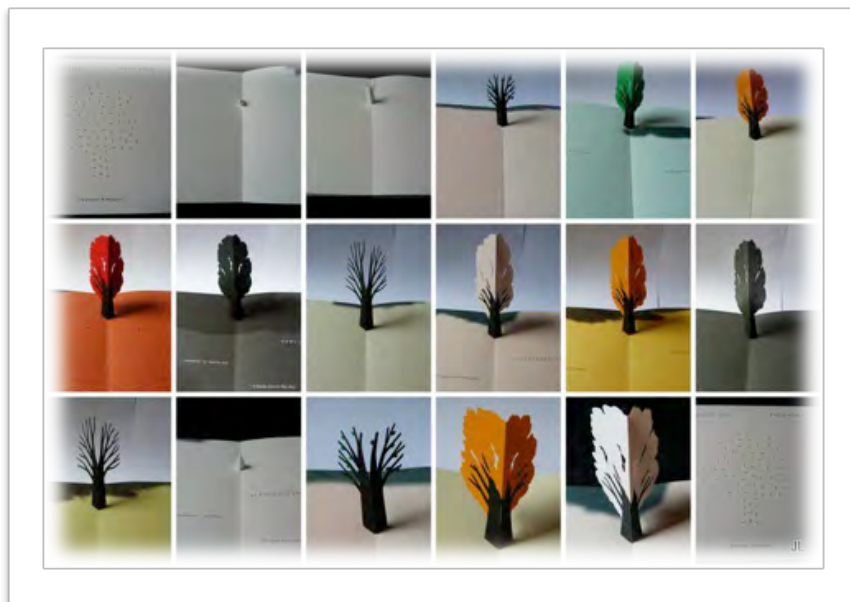
- Quina complicitat s'estableix, entre narrador i espectadors? Permetem l'espontaneïtat? Els mirem?
- Donem temps per l' emoció que s' hagi desencadenat (por, alegria, rialles...)
- Deixem que ells expliquin contes? En tenen a l' abast?

3. Contes tradicionals a aquesta edat si o no?

- Són importants a aquesta edat?
- Són adequats?
- Es poden canviar?
- Quins models de gènere , quins estereotips fomenten, quins rols transmeten? Es poden modificar?Quina moralitat?

Les intervencions/opinions/ experiències que recollim són:

- En una escola bressol han iniciat el projecte de contes. A partir de que els infants portessin cada dia una joguina de casa a l'escola i que els hi costava compartir, entre l'equip educatiu van proposar a les famílies que portessin contes de casa. A partir d'aquesta iniciativa han creat la “maleta dels contes” i cada setmana se l'emporta un infant. Aquesta maleta està penjada a l'aula a l'abast d'ells. Aula de 2-3 anys. Les educadores expliquen el conte que ha portat el nen@ a l'aula. El conte ha de ser escollit pel propi infant.

- La companya ens explica com entren en valors les relacions i s'estableixen els VINCLES a partir d'aquesta alternativa. Surt el concepte TEMPS: donar temps als infants per poder mirar la maleta a l'aula. També la paraula CONFIAR que tindran cura d'aquest material i les sinergies de COMPLICITAT que s'estableixen.
- Una altra escola bressol comenta que a nivell d'equip s'intenta buscar el VALOR del conte, tant a les aules on tenen els contes al seu abast com un cop a la setmana van a la biblioteca municipal. Remarquen la importància del valor de la PARAULA en les primeres edats amb contes de falda on es crea el vincle amb l'adult i la relació afectiva a partir d'aquest moment individual o en grup.
- A partir d'una anècdota del nen@ del cap de setmana podem crear un conte improvisat, potser porten un objecte característic o significatiu i comencem a narrar entre tots una història. En aquest cas es dóna reconeixement a l'infant. Aules 2-3 anys.
- Sovint en aquests petits relats aprofitem per estirar el fil, ja que en aquestes exposicions les EMOCIONS afloren i són moments on tant l'infant que explica com la resta de companys que escolten i també participen amb la seva opinió donem lloc al que senten.
- El conte com a valor d'un RITUAL de preparació i moment especial on hi ha un inici i finalització. Com un interruptor que connecta i desconnecta.
- No cal "forçar" que vinguin a escoltar el conte.
- Ens proporciona expectativa, tant si crees un escenari com si no, és un moment de màgia compartida.
- Cal tenir present com presentem el conte, la nostra VEU, el nostre COS, ser conscients de tots els llenguatges que conflueixen en l'exposició.
- Algunes escoles han buscat un espai concret on expliquen contes a part del racó de contes a l'abast dels infants.

"Llencem" en veu alta preguntes per continuar el debat:

Algú pensa que qualsevol lloc es bo per explicar contes? Al pati, al menjador...

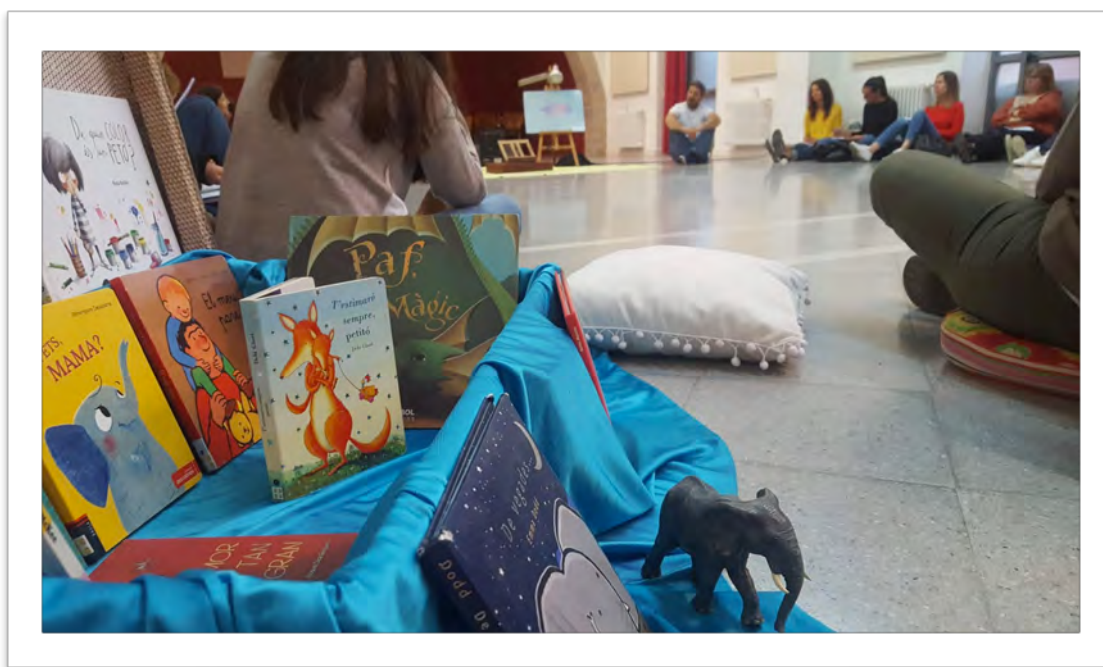
oAlgunes companyes comenten que sí, encara que no sigui pròpiament un conte, però sí que es cert que en qualsevol moment pots crear o co-crear, explicar un petita narració de la vida quotidiana i que és tant important com un conte.

oEs comenta que mai en tenen prou d'escoltar contes. Sempre en volen més.

oÉs imprescindible que l'adult tingui ganes i estigui disposat, ja que transmetem aquesta emoció als infants. Si fas una cosa que la gaudeixes ressona i alhora si ho fas amb presses també ho perceben.

oEs recupera el concepte ORALITAT, la rellevància del poder de la paraula. Buscar moments mentre expliques el conte i de cop el tanques i segueixes tu narrant.

oDonar veu als infants després del conte. Us ha agradat el conte que hem explicat? I poder anar una mica més enllà.

Llegiu els contes? O els expliqueu? Expressen opinions de les dues preguntes.

Anomeneu e nom de l'autor? Les que responen afirmen que és rellevant dir el nom de l'autor per poder donar identitat i valor a la persona que escriu el conte i al conte mateix.

oUna paraula o concepte d'un conte o relat ens pot acompanyar durant molt de temps a l'aula.

Es poden fer modificacions? La majoria creu que sí, però els infants quan ho fas a l'aula comenten que t'has equivocat. L'estructura fixa del mateix conte proporciona seguretat als nen@s.

Contes populars&tradicionals sí o no? Es generen respostes diverses, algunes persones afirmen que sí d'altres que no, que expliquen les noves adaptacions que han sorgit
Ex: santa Jordina..

També surt el replantejament si l'escola bressol ha d'explicar i donar tant d'èmfasi en aquestes tradicions, si són molt petits encara.

Comentaris d'estereotips i gènere que donarien per un altre debat obert.

I les famílies? Han de participar en la selecció dels contes?

Els contes els expliquen en petit o gran grup?

A nivell d'escola es fa una selecció a principi de curs dels contes?

Acabem amb un comentari d'una companya on ens explica com els seus fills que ja són adults encara li demanen a l'avi que els hi expliqui històries. Ella s'emociona i el grup també.

Finalitzem el taller amb l'escolta del conte *Little tree* de Katsumi Komagata, acompanyem tot el procés amb música la suite orquestral de "La Mision" d'Ennio Morricone.

FRASE FINAL DE LES CONCLUSIONS:

"Mirar, tocar, escoltar, sentir...el relat obre les finestres de la imaginació. Creant un ambient segur, d'afecte i sensibilitat permetrem vivenciar emocions i teixir complicitats".

LA PREGUNTA DEL TALLER:
què per què expliquem contes?

-Per obrir finestres..quines?? no ho sé.

-Els contes ens han d'agradar per poder transmetre.

-Continuïtat i treball de les emocions i del valor d'allò quotidià a partir dels contes.

-Per plaer, el conte és un canalitzador. Es crea un vincle afectiu, tu dones i ells també aporten.

-Perquè és un moment que tenen l'adult per ells.

-Ens torna a l'infantesa.

-Per continuar la transmissió oral.

TRIEM UN CONTE? COM I DE QUINA MANERA?

Irene Tortós

Què és un àlbum? En què ens hem de fixar a l'hora d'anar a escollir-ne un?

A través de diferents àlbums/contes ens endinsarem a través de diferents il·lustracions que comunicaran en les percepcions i necessitats de cadascun. Treballarem en grups per tal de poder compartir diversos punts de vista i raonaments que s'exposaran entre tots els participants.

Els contes, com el joc, són molt importants per als infants d'educació infantil. Per quines raons? N'hi ha moltes perquè a més a més de configurar moments lúdics especials i rics aporten molts més beneficis com: l'escolta activa, la curiositat, la creativitat, l'atenció, l'expressió (verbal i no verbal) i la imaginació

Existeixen una gran varietat de contes i propostes literàries en diferents formats en aquest Taller hem descobert múltiples exemplars (novetats editorials, clàssics, àlbums il·lustrats, edicions internacionals, etc). La principal virtut d'aquesta presentació ha sigut el coneixement savi i profund de la Irene Tortós de cada recurs, que va més enllà de la venda

de llibres. Com a llibretera, la Irene, coneix cada conte presentat amb profunditat i el fa viure de manera intensa i especial.

Una particularitat molt important ha sigut descobrir la importància de la presentació del conte o àlbum il·lustrat. La curiositat i les ganes de descobrir el què i el per què de les coses no sorgeix sola, sovint hi ha al darrere una pàgina d'un llibre. Les històries, els relats i les pàgines ens expliquen moltes coses i darrera hi ha una composició, un escenari i un simbolisme que sovint atrapen l'atenció de totes i tots.

A banda de la tipologia de contes, també hi ha el fet educatiu, és a dir, la narració, les repeticions, les rimes, les onomatopeies, les cantarelles... Per aquest motiu convé passejar i conversar amb les i els professionals de la llibreria, la biblioteca o l'escola, però sobretot convé parlar amb l'infant. Què li agrada? Per què?. De fet, només observant què li agrada a l'infant sabem si el conte desperta interès i emociona. I ara ja sabem que si hi ha emoció hi ha aprenentatge.

Per acabar suggerir el contacte amb els contes i àlbums il·lustrats per vincular-nos a ells. No existeix "el conte", sinó que cada infant és diferent i té unes preferències, interessos i expectatives pròpies. De tota manera, ens atrevim a fer l'experiència d'identificar contes i moments evolutius, perquè les ganes de descobrir i fer preguntes ens poden ajudar a introduir determinats temes a aquestes edats (exemple: la mort, la gelosia...).

Per tancar aquest taller, compartim lectures i experiències lectores fugaces. I emmarquem la conclusió feta per l'Irene, que més enllà de llibretera de L'Altell de Banyoles, és una investigadora de contes que busca contagiar quotidianament l'amor per la lectura a petits i grans. Després de les seves paraules només ens queda visitar-la *in situ* on ens la imaginem conspirant amb les lectores i lectors i compartint-hi lectures.

LA PREGUNTA DEL TALLER: quin sentit té l'àlbum?

- Aprendre a llegir abans de conèixer les lletres.
- La paraula és la transformadora de l'àlbum i es converteix en art (Irene Tortós).
- L'infant, quan viu amb diversitat de material il·lustrat acaba creixent amb criteri.
- El gust a la lectura abans de saber llegir.
- Poder fer i translladar la nostra imaginació i la dels infants amb milers d'històries.
- Permet interpretar les imatges.
- Aporta riquesa visual.
- Interactivitat.
- Pot ser diferent cada cop que l'expliques i pots hi pots veure coses noves.
- La màgia de la vida, les emocions, les aventures, els descobriments, la sabiesa, les estones compartides, el plaer de les històries, els pensaments profunds...
- Més enllà de la imatge hi ha una literatura.
- Els àlbums il·lustrats ens ajuden a explicar tot des del dia a dia, com somiar!
- Acompanyar en el creixement de l'infant, alliberar la imaginació, obrir el món, deixar volar, però també tocar de peus a terra.
- Fer a l'infant partícep de la cultura (llengua, tradicions, costums...)
- L'àlbum serveis per a entrenar l'ull, per descobrir històries a tot arreu.

BIBLIOGRAFIA

PER ADULTS:

Colomer, T. (2009): La formación del lector literario. Narrativa infantil y juvenil actual. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2ª ed.

Colomer, T., Manresa, M., Ramada, L., Reyes, L. (2018). Narrativas literarias en educación infantil y primaria. Madrid: Editorial Síntesis.

Correro, C.; Real, N. (eds) (2019). Educación infantil y literatura. Barcelona: Octaedro.

Cone Bryant, S. (1967). Com Explicar Contes. Barcelona: Nova Terra.

Ghulam, N. (2014). Contes que em van curar. Barcelona: Columna Edicions.

Martínez, E. (2017). Sota la pell del llop. Acompanyar les emocions amb els contes tradicionals. Barcelona: Editorial Graó.

Molist, P. (2003). Els llibres tranquils. El curs de la vida a través de la literatura infantil. Lleida: Editorial Pagès.

Rodari, G. (2002). Gramática de la fantasía. Barcelona: Ediciones del Bronce.

Ros, R. (1986). Trenta-tres contes. Col·lecció Temes d'Infància, 2. Barcelona: Diputació de Barcelona, Associació de Mestres Rosa Sensat.

Ros, R. (1991). Barrila de titella. Col·lecció Temes d'Infància, 16. Barcelona: Diputació de Barcelona, Associació de Mestres Rosa Sensat.

Ros, R. i Duran, T. (1998). Primeres literatures, llegir abans de saber llegir. Barcelona: Editorial La Galera.

Ros, R. (1998). Moixaines d'infant. Barcelona: La Galera.

Ros, R. (2004). Cuentos de siempre para niñas y niños de hoy. Barcelona: Editorial Octaedro.

Rubio, A., Villán, O. (2005). Lluna. Pontevedra: Editorial Kalandraka.

Van der Linder, S. (2015). Àlbum. Barcelona: Editorial Ekaré.

Webs i revistes de literatura infantil:

- Biblioteques públiques de Catalunya: <http://biblioteques.gencat.cat/ca/inici/>
- Clijcat (Consell Català del llibre infantil i juvenil): <https://www.clijcat.cat/>
- Revista Faristol: <https://www.clijcat.cat/faristol/>
- Revista Babar: <http://revistababar.com/wp/>
- La invitació a la lectura: <https://jaumecentelles.cat/>
- Gretel: <http://www.gretel.cat/>

PER INFANTS:

Andreae, G. (2001). Les girafes no saben ballar. Barcelona: Editorial Montena.

Altés, M. (2014). No!. Barcelona: Thule Ediciones.

Barcilon, M (2004). El xumet de la Nina. Barcelona. Editorial Corimbo.

Barnett, M (2013). Llana a dojo. Barcelona: Editorial Juventud.

Barnett, M (2018). El llop, l'ànec i el ratolí. Barcelona: Editorial Juventud.

Baumgart, K (2015). L'estrella de la Laura. Barcelona. Editorial Beascoa.

Bertran, L. (2013) . La Marta i la xocolata. Editorial: L'autora.

Cali D.(2008). L'enemic. Barcelona: Barcelona: Editorial Takatuka.

Cannon, J. (1994) Stelalluna. Barcelona: Editorial Juventud.

Carle, E. (2007). L'eruguet goluda. Madrid: Editorial Kókinos.

Castro B.(2018). A dormir gatets. Barcelona: Editorial Zahorí.

Cooper, H (1998). Sopa de carbassa. Barcelona. Editorial Juventud.

Copons J. (2019).Tot el que sé de la por. Barcelona: Editorial Combel.

Cort, B. (2002). Els porquets no volen. Barcelona: Edicions Beascoa.

Dabuc, M. (2013) El lleó i el ratolí. St. Feliu de Guixols: Editorial Tramuntana.

Duran, T. i Ballester, A. (il·l.). (2018). Pim, pam, pum, poma. Barcelona: Editorial Mars.

Duran, T. (2006). Mares a l'engròs. Barcelona: Editorial la Galera.

Escala, J. i Solé, C. (2018). La Lluna, la Terra i el Sol. Barcelona: Editorial Comanegra.

Figuerola, M. (2005). El gegant del pi. Saragossa: Edicions Baula.

Font, N (2208). Què portes dins el bolquer?. Barcelona: Editorial Cruïlla.

Gliori, D. (2013). T'estimaré sempre, petitó. Barcelona: Editorial Estrella Polar.

Grejniec, M. (2006). De què fa gust la lluna?. Pontevedra: Editorial Kalandraka.

Haughton, C. (2014) Shh! tenim un pla. Santander: Editorial Mirazone.

Holmelund, E. (2015). El petit ós. Pontevedra: Editorial Kalandraka

Holzwarth, W. i Erlbruch, W (il·l.). (2008). La talpeta que volia saber qui li havia fet allò en el cap. Pontevedra: Editorial Kalandraka.

Jadou, E. (2004). Que ve el llop!. Barcelona: Editorial Baula.

Jimenez, H.(2016) . Guapa. Saragossa: Editorial Apila.

Lasserre, H. (2014). Meravellosos veïns. Barcelona: Editorial Bira-Biro.

Lee, S. (2008). La ola. Granada: Fiore editora.

Lee, S (2011). Pintors. Barcelona: Libros del Zorro Rojo.

Lionni, L. (2007) Neda-que-neda. Pontevedra: Editorial Kalandraka.

Lobel A. (2013). Sopa de ratolí. Pontevedra: Editorial Kalandraka.

Lobel, A. (2017). Sapo y Sepo. Madrid: Editorial Santillana – Loqueleo.

Martí, M.(2019). Sota les onades. Barcelona: Editorial Flamboyant.

Minhós, I. i Carvelho, B. (2015). D'aquí no passa ningú. Barcelona: Takatuka.

Munari, B.(2000). Ciccí coccò. Mantova: Editorial Corraini

Munari, B. (2001). Il merlo ha perso el becco. Mantova: Editorial Corraini.

Müller, J. (2016). El soldadito de plomo. Salamanca: Editorial Lóquez.

Obiols, A. i Subi (il·l.). (2003). El secret de la tortuga. Barcelona: Edicions Beascoa.

Oxembury, H. (1989). A la cama. Barcelona: Editorial Juventud.

Oxembury, H. i Rosen, M. (2016) Anem a caçar un ós. Barcelona: Ekaré.

Pascual de la Torre, M. (2017). Malacatú!. Guadalajara: Editorial A buen paso.

Ponte, C. (2015) L'Àlbum d'Adela Madrid: Lata de Sal "Vintage".

Ros, R. (2007). Els tres tambors. Barcelona: Editorial Tantàgora.

- Ros, R. (2008). Plou i fa sol les bruixes es pentinen. Barcelona: Editorial Tantàgora.
- Ros, R. (2009). Quins uns, els gegants!. Barcelona: Editorial Tantàgora.
- Ros, R. (2010). Animalades. Contes d'animals i altres bestieses. Barcelona: Editorial Tantàgora.
- Ros, R. (2013). El dia que les cançons van callar. Barcelona: Editorial Timun Mas.
- Ros, R. (2015). La Quima ha perdut la son. Barcelona: Editorial Takatuka.
- Ros, R. (2015). La Quima juga amb la seva ombra. Barcelona: Editorial Takatuka.
- Ros, R. ; Vila, J. i Ojuel, M. (2018). Elna, la maternitat. Barcelona: Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.
- Rotraut, S. (2005). El libro de la primavera. Madrid: Editorial Anaya.
- Sendak, Maurice (2012). Allà on viuen els monstres. Pontevedra: Editorial Kalandraka.
- Sís P(2018). Madlenka. Barcelona: Editorial Ekaré.
- Smallman, S (2010). L'ovelleta que va venir a sopar. Barcelona: Editorial Beascoa.
- Straber, S. (2019). La Balena es banya. Barcelona: Editorial Joventud.
- Solé i Vendrell, I. (2009). La Lluna d'en Joan. Barcelona: Rosa Sensat.
- Teckentrup, B. (2018). L'estel del talp. Madrid: Editorial Nube Ocho.
- Tullet, H. (2008). Juego de espejos. Madrid: Editorial Kókinos.
- Ungerer, T. (2005). Els tres bandits. Pontevedra: Editorial Kalandraka.
- Vere, E. (2012). A dormir monstres!. Barcelona: Editorial Joventud.